

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4954/2023
15.05.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Зорице Булајић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца ЈКП Градска топлана Ниш, чији је пуномоћник Снежана Станковић Цонић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Милан Јовановић, адвокат из ..., одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу Гж 7024/2021 од 09.09.2022. године, у седници одржаној 15.05.2024. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу Гж 7024/2021 од 09.09.2022. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Нишу Гж 7024/2021 од 09.09.2022. године и предмет враћа другостепеном суду на поновни поступак.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Нишу П 5168/20 од 20.07.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име главног дуга за објекат у Нишу у ул. ... бр. ..., лок. ..., који се води под шифром ... за период од 01/2008 до 08/2016, исплати укупан износ од 129.438,95 динара са законском затезном каматом од 04.11.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 23.540,17 динара.

Пресудом Вишег суда у Нишу Гж 7024/2021 од 09.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име главног дуга за објекат у Нишу у ул. ... бр. ..., лок. ..., који се води под шифром ... за период од 01/2008 до 08/2016 исплати укупан износ од 129.438,95 динара са законском затезном каматом од 04.11.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 42.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 55.167,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучује као изузетно дозвољеној, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучио као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 04.11.2016. године у својству извршног повериоца против туженог као извршног дужника поднео предлог за извршење на основу извода отворених ставки ради наплате новчаног потраживања на основу пружених комуналних услуга за објект у Нишу ул. ... број ..., локал 1, под шифром ... у укупном износу од 129.438,95 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Предложено извршење је одређено решењем јавног извршитеља И ИВК 762/2016 од 09.11.2016. године. По приговору извршног дужника наведено решење је стављено ван снаге у делу у коме су одређени предмет и средство извршења, а поступак је настављен као поводом приговора против платног налога. Тужени је у току поступка истакао приговор застарелости потраживања. Из извода отворених ставки је утврђено да се потраживање тужиоца односи на објект у Нишу ул. ... број ..., локал 1, и то за период од 01/08 до 01/16 у укупном износу од 129.438,95 динара, које потраживање обухвата испоруку топлотне енергије и ставки ИН ДИН и ОД УГИ која се односи на инвестиционо одржавање унутрашњих грејних инсталација и на редовно одржавање грејних инсталација.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу исплати 129.438,95 динара са припадајућом законском затезном каматом, налазећи да је сходно члану 371. Закона о облигационим односима приговор застарелости потраживања неоснован јер се предметни дуг односи на испоручену топлотну енергију за локал – пословни простор, а не на потребе домаћинства, због чега нема места примени одредбе члана 378.ЗОО.

Другостепени суд је, због погрешне примене члана 371. Закона о облигационим односима, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По становишту тог суда, на застарелост спорног потраживања примењује се члан 372. Закона о облигационим односима којим је прописан трогодишњи рок застарелости за повремена потраживања, каква су накнада за инвестиционо одржавање инсталације централног грејања и накнада за одржавање унутрашњих грејних инсталација, тако да су застарела сва потраживања до 04.11.2013. године, а тужилац није пружио доказе о висини потраживања које није застарело јер је тражена исплата укупног износа дуговања туженог за цео утужени период.

По оцени Врховног суда становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права, а на шта се основано указује и у ревизији тужиоца.

Одредбом члана 371. Закона о облигационим односима прописано је да потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Одредбом члана 378. став 1. тачка 1. ЗОО прописано је да застаревају за једну годину потраживање накнаде за испоручену електричну и топлотну енергију, плин, воду, за димничарске услуге и за одржавање чистоће, кад је испорука односно услуга извршена за потребе домаћинства.

Према стању су списима, тужилац у поступку тражи исплату потраживања на основу пружених комуналних услуга за локал – пословни објект за период од августа 2008. године до јануара 2016. године у укупном износу од 129.438,95 динара, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Према изводу отворених ставки, у овом спору је поред накнаде за испоручену топлотну енергију за пословни простор, тражена и накнада по уговору о инвестиционом одржавању инсталације централног грејања, односно накнада за одржавање унутрашње грејне инсталације, које по оцени другостепеног суда представља повремено потраживање.

Међутим, овакав закључак другостепеног суда се за сада не може прихватити.

Накнада за испоручену топлотну енергију за пословни простор по својој правној природи представља потраживање које се повремено обрачунава за сваки месец и плаћа сагласно општим условима, односно уговору који чини основ плаћања је потраживање које се повремено испуњава (повремено обрачунато потраживање) за које не важи рок застарелости из члана 372. Закона о облигационим односима који је применио другостепени суд. Поред тога, обавеза туженог је дељива новчана обавеза и све накнаде које тужилац тражи (за испоручену топлотну енергију и одржавање инсталација централног грејања) посебно су исказане за сваки месец спорног периода па се на њихову застарелост, ако се и прихвати став о различитој правној природи тражених накнада, може одлучивати одвојено. Рок застарелости од 1 године из члана 378. ЗОО примењује у случају када пружалац услуга потражује накнаду за испоручену електричну енергију и топлотну енергију, плин, воду, хигијеничарске услуге и за одржавање чистоће када је испорука односно услуга извршена за потребе домаћинства, која није плаћена. У конкретном случају се ради о директном потраживању пружаоца комуналних услуга за које тужени није плаћао трошкове за пословни простор, па се не примењује једногодишњи рок, већ наведени дужи рок застарелости, јер су услуге пружене за коришћење пословног простора, а не за потребе домаћинства.

У поновном поступку, другостепени суд ће имајући у виду примедбе из овог решења, утврдити када су доспевала појединачна потраживања која су обухваћена тужбеним захтевом, па ће имајући у виду њихову правну природу правилном применом материјалног права оценити истакнути приговор застарелости и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Из изнетих разлога, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке. Укинута је и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од коначног исхода спора.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**